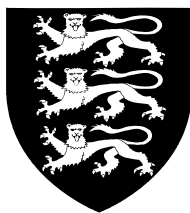

AŽENKUR

Bernard Kornvel

Preveo Vladan Stojanović

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2009.

Aženkur s ljubavlju posvećujem
svojoj unuci Ezmi Kornvel.

„Aženkur je jedan od najupečatljivijih i najsnažnije doživljenih trenutaka u engleskoj istoriji... To je pobjeda slabijeg nad jačim, običnih vojnika nad oklopljenim vitezovima, odlučnosti nad taštinom... To je pripovest o bezosećajnom klanju i nepojmljivoj okrutnosti.“

— Ser Džon Kigen, *The Face of Battle*

„...i mnoštvo je pobijenih i sila mrtvih telesa, nema broja mrtvacima, i pada se preko mrtvac.“

— Knjiga proroka Nauma 3:3

PROLOG

Nikolas Huk je jednog zimskog dana 1413. godine, nešto pre Božića, odlučio da počini ubistvo.

Tog dana je bilo veoma hladno. Preko noći je stegao mraz, pa ni podnevno sunce nije otopilo sav led s polja. Nije bilo vetra. Svet je delovao bledo, smrznuto i ukočeno. Huk vide Toma Perila na uskoj stazi što se spušta od šume ka pašnjacima u udolini.

Devetnaestogodišnji Nik Huk kretao se nečujno kao sablast. Bio je šumar. Hodao je bešumno, iako je i najmanji dodir stopala s mraznim tlom zvučao kao pucketanje leda. Kretao se nasuprot vetru, pored staze na kojoj je Peril vezivao tovarnog konja za oboreno brestovo stablo. Konj je pripadao lordu Slejtonu. Peril je vukao stablo ka mlinu, gde će od njega napraviti nove lopatice vodeničkog točka. Bio je sam, što je bilo vrlo neobično. Tom Peril nikad nije napuštao kuću bez brata ili pratioca. Huk ga nikada nije video, ovako daleko od sela, bez luka koji je prebacivao preko ramena.

Nik se zaustavi na obodu šume. Sakrio se iza drača, stotinak metara od Perila, koji je psovao smrznuto korenje na stazi. Veliko brestovo stablo je neprestano zapinjalo za njih, otežavajući posao tovarnoj životinji. Peril je divljački tukao konja, ali ni bičevanje do krvi nije pomagalo. Nemoćno je prebacivao bič iz ruke u ruku i psovao nesrećnu životinju.

Huk poteže strelu iz tobolca. Pogledao je da bi se uverio da li je uzeo onu pravu. Imala je širok vršak s dubokim žlebovima, da bi dublje prodrla u jelensko telo. Za slučaj da promaši srce, što mu se retko događalo, strela bi životinji preseklala arterije, tako da bi iskrvarila do smrti. Do osamnaeste godine je pobedio na tri oblasna takmičenja u gađanju strelom, nadmašivši starije i mnogo uglednije strelce. Nije promašivao s razdaljine od stotinak koraka.

Postavio je strelu na luk. Posmatrao je Perila, zato što nije morao da gleda strelu ili luk. Levim palcem je držao strelu, dok je desnom blago razvukao tetivu da bi je smestio na utor, plitko rogom ojačano udubljenje na kraju strele. Podigao je oružje ne skidajući pogled s mlinarevog najstarijeg sina.

Zategao je tetivu, naizgled bez ikakvog napora, iako muškarac neiskusn u streličarskoj veštini ne bi mogao da je zategne ni do polovine. Razvukao je sve do desnog uva.

Peril se okrenuo ka pašnjacima. Posmatrao je reku, tanku, srebrnu traku sred siromašnog, zimskog pejzaža. Nosio je čizme, kožne čakšire, kožuh i kaput od jelenske kože. Nije ni slutio da je na samo nekoliko srčanih otkucaja od smrti.

Huk odape strelu. Tetiva od upredene konoplje sunu između prstiju, bez i najmanjeg drhtaja.

Strela je hitala pravo ka cilju. Huk je posmatrao siva perca i jasenov prut s gvozdanim vrhom na putu ka Perilovom srcu. Pažljivo je naoštrio klinaste ivice. Znao je da će preseći slojeve jelenske kože kao paučinu.

Nik Huk je mrzeo Perilove, baš kao što su Perilovi mrzeli Hukove. Svađa je počela pre par pokolenja, kad je Perilov deda ubio Hukovog dedu u seoskoj krčmi. Ubo ga je žaračem u oko. Stari lord Slejton je ubistvo proglasio poštenom borbom. Odbio je da kazni mlinara. Hukovi odonda pokušavaju da se osvete.

Nisu uspeali. Hukov otac je izubijan na smrt u prazničnom fudbalskom meču. Nije otkriveno ko ga je ubio, iako su svi znali da su to bili Perilovi. Lopta je šutnuta u rogog iza voćnjaka. Dvanaestoro ljudi je jurnulo za njom u gustiš, iz kog je izašlo jedanaest. Novi lord Slejton se samo nasmejao na predlog da pogibiju shvati kao ubistvo. „Pola Engleske bi visilo“, rekao je, „ako bismo počeli da vešamo ljude zbog nesreća na fudbalu!“

Hukov otac je bio ovčar. Ostavio je trudnu ženu s dva sina. Udovica je preminula dva meseca posle muževljeve smrti, na porođaju, na kom je na svet donela mrtvorodenu kći. Umrkla je na Svetog Nikolu, na trinaesti rođendan Nika Huka. Baba je tvrdila da ta podudarnost dokazuje da je dečak uklet. Pokušala je da otkloni prokletstvo magijom. Zabolala mu je vrh strele duboko u butinu. Rekla mu je da će kletva nestati kad bude ubio jelena tom strelom. Huk je pogodio jednog od jelena lorda Slejtona, ali je

kletva opstala. Perilovi su ostali na broju, a kletva nije iščezla. Osušila se plodonosna jabuka u dvorištu Hukove bake. Ona je to pripisala vradžbinama staramajke Perilovih, poznate veštice. „Perilovi su vazda bili kvarna, podmukla kopilad“, govorila je njegova baka. Napala je Toma Perila i njegovog mlađeg brata urocima, ali se staramajka Perilovih sigurno poslužila protivvradžbinama zato što se niko od njih nije razboleo. Dve koze Hukovih nestale su sa zajedničkog pašnjaka. U selu se govorilo da su ih odneli vukovi, ali je Huk znao da je to maslo Perilovih. Ubio je njihovu kravu da bi poravnao račune, ali to nije bilo isto što i njihova smrt. „Moraš ih pobiti“, govorila je baka, ali mu se prilika nikako nije ukazivala. „Dabogda te đavo naterao da pljuješ govna“, klela ga je baka, „pre nego što te odvuče u pakao.“ Isterala ga je iz kuće kad je navršio šesnaest godina. „Gubi se i crkni od gladi, kopilane“, režala je starica. Odavno je poludela, pa s njom nije bilo rasprave. Nik Huk bi možda skončao od gladi da te godine nije pobeđio na streličarskom takmičenju šest sela. Samo se njegova strela zarišla u najudaljeniju metu.

Lord Slejton je postavio Nika za šumara. Njegova dužnost je bila da obezbeđuje divljač za gospodarovu trpezu. „Bolje da ih ubijaš pod zaštitom zakona“, rekao je plemić, „nego da te obesim kao lovokradicu.“

Nik Huk je, na dan Svetog Vinebolda, pred Božić, gledao kako strela leti prema Tomu Perilu.

Nije sumnjao u njegovu smrt.

Strela je letela pravo ka meti, između od mraza pobeđenih živica. Tom Peril nije znao za nju. Nik Huk se zadovoljno smešio.

Strela se pokolebala u letu.

Perca su popustila zbog slabog lepka. Strela se zanela ulevo. Zasekla je konjsko bedro i završila u plečki. Konj bolno zarza. Propeo se na prednje noge i oslobodio brestovo stablo iz zagrljaja smrznutog korenja.

Tom Peril se izvi u sedlu i zagleda u tamnu šumu. Okrenuo se i poterao konja, kad je shvatio da druga strela može svakog časa poleteti za prvom.

Nik Huk je opet omanuo. Bio je uklet.

Lord Slejton se strovali u stolicu. Imao je četrdesetak godina. Pobunjenički mač ga je pogodio u kičmu i obogaljio kod Šruzberija. Odonda nije

učestvovao ni u jednoj bici. Smrknuto je posmatrao Nika Huka. „Gde si bio na dan Svetog Vinebolda?“

„Kad je to bilo, moj gospodaru?“, pitao je Huk, praveći se nevešt.

„Kopilane“, procedio je gospodar Slejton. Komornik udari Huka u leđa tvrdom drškom biča.

„Ne znam kad pada taj praznik, gospodaru“, nastavio je svoje glavi Huk u istom tonu.

„Bio je pre dva dana“, reče ser Martin, šurak gospodara Slejtona i sveštenik na njegovom imanju i u selu. Bio je vitez, baš koliko i Huk, ali je gospodar Slejton zahtevao da mu se svi obraćaju sa „ser“ Martin, zbog plemenitog porekla.

„Tako dakle!“ Huk se pretvarao da je obasjan svetlošću iznenadne spoznaje. „Prekjuče sam potkresivao javor ispod Prosjakovog brda, gospodaru.“

„Lažeš“, hladno prozbori gospodar Slejton. Vilijam Snoubol, upravitelj i starešina strelaca udari Huka tvrdom drškom biča po potiljku. Krv pocuri šumaru iz glave.

„Kunem se svojom čašću, gospodaru“, lagao je Huk, ne trepnuvši.

„Kuneš se čašću Hukovih“, suvo procedi lord Slejton, pre nego što se obratio Hukovom mlađem bratu, sedamnaestogodišnjem Majklu. „Gde si ti bio?“

„Opravljao sam crkvenu verandu, gospodaru“, rekao je Majkl.

„Tako je“, potvrdio je ser Martin. Mršavi i krakati pop odmeri Nikovog mlađeg brata s grimasom koja se mogla protumačiti kao osmeh. Svi su voleli Majkla. Činilo se da ga ni Perilovi ne mrze kao ostatak plemena Hukovih. Majkl je bio svetlokos i dobroćudan, za razliku od tamnokosog i večito smrknutog starijeg brata.

Perilovi su stajali pored Hukovih. Tomas i Robert behu visoki, vitki i mekušni, upalih očiju, dugog nosa i isturene brade. Sličnost sa ser Martinom je svima bola oči. Selo ih je, pod ser Martinovim uticajem, prihvatilo kao mlinareve sinove, ne osuđujući ih zbog sumnjivog porekla. Perilova porodica je, zbog toga, uživala posebne privilegije. Svi su znali da se braća mogu osloniti na ser Martinovu pomoć, kad god bi se osetili ugroženim.

Tom Peril je imao sve razloge da se oseća ugroženim, upravo je izbegao smrt za dlaku. Sivopera strela je koliko prekjuče prohujala tik pored njega. Počivala je na velikom trpezarijskom stolu, kao dokaz ubistva u pokušaju. Lord Slejton pokaza strelu i klimnu upravitelju, koji se približi stolu. „Nije naša, gospodaru“, reče Vilijam Snoubol, nakon što je pogledao strelu.

„Sudiš to po sivim perima?“, pitao ga je gospodar Slejton.

„Niko u okolini ne koristi sivu gusku“, rekao je Snoubol. Posmatrao je Nika Huka, sa izvesnom nedoumicom, „za strele, ili za bilo šta drugo!“

Gospodar Slejton se zagleda u Nika Huka. Znao je istinu. Svako u dvorani je znao, izuzev blaženog Majkla. „Izbičuj ga“, predložio je ser Martin.

Huk je posmatrao tapiseriju na zidu dvorane. Prikazivala je lovca u kožnoj odeći i šlemu. Zario je koplje u trbuh divlje svinje. Smeono delo je posmatrala deva, obavijena providnom, vazdušastom tkaninom. Video je i debele hrastove grede na tavanici, pocrnele od stoletnog dima.

„Izbičuj ga“, navaljivao je sveštenik, „ili mu odseci uši.“

Huk spusti pogled na lorda Slejtona. Po ko zna koji put se pitao da li je on njegov otac. Huk je imao snažno, slejtonovsko lice, ispučeno čelo, široke usne, tamnu kosu i oči. Bio je visok i snažno građen, poput njegovog gospodstva, pre no što ga je pobunjenički mač osakatio, prinudivši ga da se zauvek služi kožnim štakama, naslonjenim na stolicu. Njegovo gospodstvo je uzvratilo pogled. „Dosta je bilo“, konačno je rekao, ne skidajući pogled s Huka. „Da li me razumeš? Dosta je ubijanja.“ Pokazao je na Huka. „Ako bilo ko od Perilovih pogine, ubiću tvog brata i tebe. Da li si me razumeo?“

„Jesam, gospodaru.“

„Ako Huk pogine“, njegovo gospodstvo se obrati Tomu Perilu, „tvoj brat i ti ćete visiti na hrastu.“

„Razumem, gospodine“, rekao je Peril.

„Ubistvo mora biti dokazano“, umešao se ser Martin. Progovorio je jetkim, uvređenim tonom. Krakati sveštenik najčešće je prebivao u svom svetu, izgubljen u mislima. Pokatkad bi mu nešto privuklo pažnju. Tada bi iz njega provalila bujica reči. Sticao se utisak da nastoji da nadoknadi izgubljeno vreme. „Dokazano“, ponovio je, „dokazano.“

„Ne mora“, presekao ga je gospodar Slejton. Udario je po drvenom naslonjaču na stolici, da podvuče snagu svojih reči. „Ako bilo ko od vas pogine, povešaću sve ostale! Baš me briga! Ako se neko saplete i padne ispod vodeničkog točka, smatraću da je ubijen. Da li me razumete? Neću trpeti krvnu osvetu na mom posedu!“

„Neće biti ubistava, gospodaru“, oglasio se Tom Peril, poniznim tonom.

Gospodar Slejton se okrenu ka Huku. Čekao je sličan odgovor, ali je tvrdoglavi šumar ćutao. „Dobro bičevanje će ga naučiti pameti, gospodaru“, ogłosi se Snoubol.

„Bičevan je!“, rekao je gospodar Slejton. „Kada si poslednji put bičevan?“

„Na dan Arhandela Mihaila, gospodaru.“

„Šta si tom prilikom naučio?“

„Shvatio sam da ruke zapovednika Snoubola iz dana u dan slabe, gospodaru“, rekao je Huk.

Neznatni pokret na galeriji privuče šumaru pažnju. Znao je da ih njeno gospodstvo motri iz prikrajka. Nije imala dece. Njen brat, sveštenik, neprestano je sejao kopilad po selu, dok je gospa Slejton ostajala bez poroda. Huk je znao da je, u očajanju, kradomice posetila njegovu baku, tražeći svome jadu leka. Staričine vradžbine su omanule i gospa je ostala bez poroda.

Snoubol je besno režao zbog šumareve drskosti. Blagi osmeh otkri istinsko raspoloženje lorda Slejtona. „Napolje!“, naredio je. „Svi napolje! Izlazite napolje, svi izuzev tebe, šumare. Ti ćeš ostati.“

Gospa Slejton je sačekala da svi napuste dvoranu, pre nego što se okrenula i nestala u svojim odajama iza galerije. Suprug je ćutke posmatrao Nika Huka. Konačno je pokazao na sivoperu strelu na hrastovom stolu. „Gde si je nabavio?“

„Prvi put je vidim, gospodaru.“

„Veliki si lažov. Lažovčina si, lopuža, baraba i kopile. Ne sumnjam da si ubica. Snoubol ima pravo. Treba da te bičujem dok ti se ne ukažu kosti. Možda je najjednostavnije da te obesim. Bez tebe bi svet bio lepše mesto za život.“

Huk je ćutao. Posmatrao je lorda Slejtona. Capanica zapucketa na ognjištu, razbacujući varnice.

„Avaj, ti si prokleta najbolji strelac kog znam“, progundao je lord Slejton. „Daj mi tu strelu.“

Huk dohvati sivoperu strelu. Dodade je gospodaru. „Perca su popustila, na pola puta do mete, zar ne?“, pitao ga je lord Slejton.

„Rekao bih da imate pravo, gospodaru.“

„Ne znaš da praviš strele, šumare?“

„Pravim ih, gospodaru, ali nisu bogzna kakve. Ne znam kako da ih oblikujem.“

„Neophodan ti je valjan nož, eto u čemu je problem“, rekao je lord Slejton, cimajući labava pera. „Gde si nabavio strelu“, pitao je, „od lovokradica?“

„Prošle nedelje sam ubio jednog, gospodaru“, snebivljivo priznade šumar.

„Ne bi trebalo da ih ubijaš. Dužan si da ih dovedeš meni. Ja ću ih ubiti.“

„Kopilan je odstrelio jelena u Drozdovoj šumi“, objasnio je Huk, „bežao je, pa sam odapeo strelu za njim. Sahranio sam ga pored Zamkovnog brda.“

„Ko je to bio?“

„Neka skitnica, gospodaru. Rekao bih da je slučajno zabasao u naše krajeve. Nije imao ništa izuzev luka.“

„Nije imao ništa izuzev luka i tobolca punog sivoperih strela“, zaključio njegovo gospodstvo. „Imaš sreće što nisi ubio konja. Obesio bih te zbog njega.“

„Cezar je samo ogreban, gospodaru“, otresito odvrati Huk, „prošao je samo s plitkom posekotinom.“

„Otkud znaš, kad nisi bio tamo?“

„Priča se u selu, gospodaru“, odvrati Huk.

„I ja svašta čujem, šumare“, rekao je lord Slejton. „Još jednom ti kažem da se maneš Perilovih! Jesi li me čuo? Okani ih se!“

Huk nije bio neki vernik, ali je čvrsto verovao da će prokletstvo koje ga mori nestati ako ubije nekog od Perilovih. Ne bi mogao da objasni prirodu kletve. U dubini duše ga je mučila sumnja da život nudi više od pokorne službe na skrajnutom zemljišnom posedu. Kad god bi pomislio na bekstvo s feuda lorda Slejtona, ustuknuo bi pred spoznajom o neslućenoj i neizbežnoj pogibelji koja bi ga snašla. Iznad njega je neprestano lebdela neodređena kletva koje se nije mogao osloboditi, bez ubistva. Pokorno je klimnuo pred oblasnim gospodarem. „Čuo sam vas, gospodaru.“

„Čuo si me, ali to nije dovoljno. Moraš me poslušati“, reče njegovo gospodstvo. Bacio je strelu u vatru. Zapucketala je i za tili čas nestala u plamenovima. Protraćio je dobar vrh, pomisli Huk. „Ser Martin te ne voli“, rekao je gospodar Slejton, tihim glasom. Uperio je pogled uvis. Huk je shvatio da njegovo gospodstvo želi da zna da li je njegova žena na galeriji. Šumar je neprimetno odmahnuo glavom. „Znaš li zašto te mrzi?“, pitao ga je obogaljeni vlastelin.

„Ne znam koga taj voli, gospodaru“, snašao se Huk.

Plemić ga je ispitivački posmatrao. „Imaš pravo kad govoriš o Vilu Snoubolu“, konačno je rekao, „snaga mu kopni. Starimo, šumare. Uskoro će mi biti potreban novi stotnik. Shvataš li šta želim da kažem?“

Stotnik je starešina odgovoran za četu strelaca. Vilijam Snoubol je radio taj posao otkad je Huk znao za sebe. Snoubol je bio i upravitelj ili komornik gospodarevog gazdinstva. Kombinovana moć ova dva položaja činila ga je najimućnijim čovekom u službi lorda Slejtona. Huk je klimnuo. „Razumem vas, gospodaru“, promrmljao je.

„Ser Martin veruje da to mesto pripada Tomu Perilu. Plaši se da ne izaberem tebe. Nije mi jasno kako nešto takvo može da mu padne na pamet, zar ne?“

Huk se zagleda u lice njegovog gospodstva. Goreo je u želji da ga upita za prirodu gospodarevog odnosa s njegovom majkom. Hteo je da zna da li su bili bliski. Odupro se ovom porivu. „Ni meni nije jasno, gospodaru“, smerno je prozborio.

„Budi veoma oprezan u Londonu. Ser Martin će ići s vama.“

„U Londonu?!“

„Dobio sam naređenje“, objasnio je lord Slejton. „Od mene se traži da pošaljem izvestan broj strelaca u London. Da li si nekad bio u Londonu?“

„Nisam, gospodaru.“

„Uskoro ćeš ga posetiti. Ne znam zašto idete. Naređenje je veoma šturo. Idete po kraljevom zahtevu. Možda je u pitanju rat? Ne znam. Ako idete u rat, šumare, ne želim da se moji ljudi tamane međusobno. Ne teraj me da te obesim, za ime božje.“

„Pokušaću da vam izađem u susret, gospodaru.“

„Idi. Reci Snoubolu da dođe. Idi.“

Huk postupi po naređenju.

Bio je to izuzetno hladan januarski dan. Nebo se spustilo i natuštilo, tvoreći sumrak sredinom prepodneva. Jutros je palo nešto pahulja, ali se sneg nije održao. Mrzaj je popadao po slamnatim krovovima. Ljudi su gacali po blatu. Po malobrojnim baricama se nahvatao tanki sloj leda. Dugonogi Nik Huk, širokih pleća i tamne kose, isteturao se iz krčme u društvu sedmorice ljudi, među kojima su bila i dva Perila. Huk je nosio čizme do kolena s mamuzama,

dva para čakšira radi zaštite od studeni, vunenu košulju, postavljeni kožuh i kratku platnenu tuniku, ukrašenu grbom gospodara Slejtona, zlatnim polumeseccom s tri zlatne zvezde. Svi su imali iste torbice, duge noževe i mačeve i istu odeću. Boje na tunikama su izbledele. Neupućeni prolaznik bi morao da uloži veliki trud da razazna polumesec sa zvezdama.

Svi su ih izbegavali, zato što su momci u uniformi donosili nevolje. Na prvi pogled se moglo reći da je reč o osmorici strelaca. Nisu imali lukove, ni tobolce, ali je širina njihovih pleća govorila da su to ljudi koji mogu da rastegnu tetivu luka metar unazad, naizgled bez ikakvog napora. Strelci nisu bili jedina nevolja koja je ispraznila londonske ulice. Miris straha dopirao je odasvud, baš kao smrad prljave vode iz otvorenih slivnika. Strah se lepio za kožu kao pepeo iz mnogobrojnih dimnjaka. Meštani su zamandalili kućna vrata. Čak su se i prosjaci povukli s ulica. Samo su oni koji su prouzrokovali ovaj strah išli okolo. I oni su zaobilazili pripite strelce.

„Slatki Isuse Hriste“, Nik Huk razbi tišinu.

„Idi u crkvu, ako hoćeš da se moliš, kopilane“, brecnu se Tom Peril.

„Hoću, ali prvo moram da se poserem tvojoj majci u usta“, zarežao je Huk.

„Tišina, vas dvojica“, umešao se Vilijam Snoubol.

„Šta tražimo ovde?“, gundao je Huk. „London nije naš grad!“

„Tu si gde si“, govorio je Snoubol, „prestani da blejiš.“

Krčma je bila na uglu, tamo gde se uska ulica susretala s gradskim trgom. Znak krčme, naslikani bik, ljuljao se na velikoj i visokoj gredi. Na trgu je bilo dosta strelaca u šarenim odorama. Došli su u London po naređenju svojih gospodara, iako njih nigde nije bilo. Dva sveštenika s punim rukama pergamenata prođoše drugom stranom ulice. U gradu se oglasilo zvono. Jedan od sveštenika pogleda strelce s polumeseccom i zvezdama na odorama. Trgnu se u stranu, da izbegne ispljuvak Toma Perila.

„Šta za ime božje ovde radimo?“, pitao se Robert Peril.

„Hrist nam se nije lično obratio“, procedio je Snoubol, „ali sam siguran da smo ovde po njegovom poslu.“

Hristov posao se sastojao u čuvanju mesta na kom je sokak izlazio na tržnicu. Strelcima je naređeno da ne puštaju nikoga na trg ili s trga. Naredba se nije odnosila na sveštenike i plemiće na konjima, već na običan svet, koji je imao dovoljno pameti da ostane iza zakatančenih kućnih vrata. Sedmoro ubogih i odrpanih ljudi je vuklo kolica na dva točka,

natovarena ogrevnim drvom, burićima, kamenjem i balvanima. Strelci su ih propustili bez pitanja, zato što su ih pratili konjanici u odorama s kraljevskim grbom.

Debeljuškasta cura sa izgredanim licem donese kriglu piva iz krčme. Napunila je lončiče strelcima. Nije ni trepnula kad je Snoubol zaronio šakom ispod teških sukanja. Sačekala je da se zadovolji i ispružila ruku.

„Jok, jok, draga moja“, rekao je stotnik. „Napravio sam ti uslugu, ti meni treba da platiš.“ Devojka se ćutke okrenula i vratila u krčmu. Majkl, Hukov mlađi brat je s neodobravanjem posmatrao društvo za stolom. Tomu Perilu zbog toga nije bilo pravo, ali je ćutao. Nije bilo vajde od maltretiranja mlađeg Huka. Majkl se ne bi naljutio.

Huk je gledao kako oklopnici s kraljevim grbom zaustavljaju kolica na središtu tržnice pored dve uspravljene motke, u dva bureta. Kočevi su stajali uspravno zahvaljujući kamenju u burićima. Oklopnik se popeo na bure. Isprobavao je čvrstinu koca. Pokušao je da ga iskrivi i iščupa. Greda se nije ni mrdnula, što je značilo da je dobro učvršćena. Oklopnik skoči s bureta. Radnici počese da raspoređuju svežnjeve drveta oko dva bureta.

„To je drvo namenjeno kraljevskom ognjištu“, rekao je Snoubol, „gori snažnijim plamenom od običnog.“

„Zaista?“, pitao je Majkl Huk. Momak je verovao u sve što mu se kaže. Strpljivo je čekao na odgovor, koji neće dobiti. Strelci su ignorisali ljubopitljivog mladića.

„Konačno“, rekao je Tom Peril. Huk opazi omanju grupu ljudi. Izašli su iz crkve, na drugoj strani trga. Bili su to obični ljudi, opkoljeni vojnicima, kaluđerima i sveštenicima. Jedan od popova se uputio ka krčmi sa znamenom bika.

„To je ser Martin“, rekao je Snoubol, kao da njegovi drugari nisu prepoznali iscerenog popa, koji je hitao ka njima. Huk se stresao od mržnje, pri pogledu na koščatu priliku, nezgrapnog koraka i šiljatog lica, s čudnim, prodornim pogledom, usmerenim u neki drugi svet iza ovog. Niko nije znao da li ser Martin gleda u pakao ili u raj, niko izuzev Hukove bake. „Ujeo ga je đavolov pas“, često je zborila, „odavno bi visio da nije rođen kao plemić.“

Strelci ustadoše, nevoljno odajući poštovanje svešteniku. „Božji posao vas čeka, momci“, pozdravio ih je ser Martin. Imao je tamnu kosu, posedelu na slepoočnicama i proređenu na temenu. Danima se nije brijaio.

Nika su neuredne, sede čekinje na izduženoj bradi podsećale na slanu. „Trebaju nam merdevine“, rekao je ser Martin, „ser Edvard će doneti konopce. Lepo je videti plemića koji nešto radi, zar ne? Trebaju nam duge merdevine. Sigurno imaju takve.“

„Merdevine“, rekao je Vil Snoubol, kao da nikad nije čuo za tako nešto.

„I to dugačke“, rekao je Ser Martin, „dovoljno duge da dosegnu do noseće krovne grede.“ Trznuo je glavom u pravcu naslikanog bika iznad ulaza u krčmu. „Duge, duge.“ Poslednje reči je izgovorio odsutnim glasom, kao da je zaboravio zašto je došao.

„Potražite merdevine“, rekao je Vil Snoubol dvojici strelaca, „dugačke.“

„Božji posao se ne može obaviti kratkim merdevinama“, rekao je ser Martin. Okrenuo se strelcima. Trljao je duguljaste šake. Namrštio se, posmatrajući Huka. „Izgledaš mi bolesno, šumare“, veselo je dodao, kao da se nada da je Nik Huk na samrti.

„To je zbog piva. Ima čudan ukus“, rekao je Huk.

„To je zato što je danas petak“, rekao je sveštenik, „klonite se piva sredom i petkom. Tvoj svetac imenjaka, blagosloveni sveti Nikola, nije sisao majčino mleko sredom i petkom. Uči se na njegovom primeru! Sredom i petkom, šumare, nema zadovoljstava. Odsad pa dovek za tebe neće biti piva, veselja i sisa. A zašto, pitam te ja, zašto?“ Ser Martin načini kratku pauzu. Lice mu se razvuklo u zlobni osmeh. „Zato što si pio mleko iz obešenih, zlih sisa! Bog neće imati milosti za njenu decu, kažu sveti spisi, zato što je bila kurva!“

Tom Peril se zacerekao. „Šta da radimo, oče?“, pitao je Vil Snoubol, umornim glasom.

„Radite božji posao, starešino, sveti božji posao. Požurite.“

Merdevine su pronađene. Ser Edvard Dervent žurno pređe preko trga s četiri užeta prebačenih preko širokih pleća. Ser Edvard je bio oklopnik. Nosio je istu odeću kao strelci, samo što je njegova bila čistija i življih boja. Bio je zdepast muškarac, širokih ramena. Licu mu je unakaženo udarcem bojne sekire, u bici kod Šruzberija. Sekira mu je razvalila šlem, smrskala jagodicu i isekla uvo. „To su konopci za zvona“, objasnio je, bacajući tešku užad na tle. „Vežite ih za gredu. Ne nameravam da se pentram na merdevine.“ Ser Edvard je zapovedao odredom lorda Slejtona. Vojnici su ga slušali sa strahopoštovanjem. „Huk, ti ćeš to učiniti“, naredio je ser Edvard.

Huk se uspenrao uz merdevine. Privezao je konopce sa zvona za gredu. Koristio je čvor kojim je vezivao tetivu luka, ali je ovo bio znatno teži posao, pošto je užad bila mnogo deblja. Spustio se niz poslednji konopac, da bi dokazao kvalitet obavljenog posla.

„Nadam se da će se ovo brzo završiti“, rekao je ser Edvard. „To će nam omogućiti da napustimo ovo prokleta mesto. Čije je ovo pivo?“

„Moje, ser Edvarde“, reče Robert Peril.

„Sad je moje“, reče ser Edvard i iskapi kriglu. Nosio je verižni oklop, preko kožuha. Preko svega je prebacio zvezdama ukrašenu tuniku. Mač mu se klatio za pojasom. Opasno oružje ničim nije privlačilo pažnju. Huk je znao da na oštrici od čistog čelika nema ukrasa i da je drška od obične orahovine. Mač je bio ser Edvardovo osnovno oružje. Njime je posekao pobunjenika koji ga je unakazio bojnomo sekirom.

Vojnici i sveštenici su dopratili malu grupu ljudi do središta tržnice, šezdesetak muškaraca i žena, mladih i starih. „Ne možemo ih sve spaliti“, rekao je ser Martin, žalostivim tonom, „pa će većina otići u pakao pošto omasti konopac.“

„Ako su jeretici“, gundao je ser Edvard, „valjalo bi ih spaliti.“

„Da je bog to hteo“, odvrati ser Martin jetkim glasom, „snabdeo bi nas dovoljnom količinom ogrevnog drveta.“

Pojavilo se još ljudi. Građani nisu prestali da se plaše, ali su osetili da je najveća opasnost prošla. Polako su se okupljali na tržnici. Ser Martin je naredio strelcima da ih propuste. „Voleo bih da ih bude što više“, govorio je pop. Svetinom je vladalo sumorno raspoloženje. Očigledno je da su njihove simpatije pripadale osuđennicima, a ne sveštenstvu. Popovi i kaluđeri su se obraćali građanstvu, objašnjavajući šta će se dogoditi. Govorili su da su jeretici neprijatelji Hristovi, korov nikao u zdravim usevima. Data im je šansa da se pokaju. Odbili su je, zbog čega ih čeka večito prokletstvo.

„Ko su oni?“, pitao je Huk.

„Lolardi“, rekao je ser Edvard.

„Šta su lolardi?“

„To su jeretici, usranko“, umešao se Snoubol. „Kopilani su hteli da se okupe i pokrenu pobunu protiv milostivog kralja. Umesto toga će goreti u paklu.“